

## Nr 56.

Ankom till Riksdagens kansli den 3 maj 1910 kl. 3,30 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående lönereglering för personalen vid barnmorskeundervisningsanstalterna m. m.*

(2:a Afd.)

I en den 11 mars 1910 till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition, nr 146, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att dels godkänna de af departementschefen i statsrådsprotokollet förordade stater för allmänna barnbördshuset samt undervisningsanstalterna för barnmorskor i Stockholm och Göteborg jämte de i samma statsrådsprotokoll angifna villkor och bestämmelser för åtnjutande af i staterna upptagna aflöningsförmåner, dels förklara, ej mindre att enhvar, som med eller efter 1911 års ingång tillträder befattning såsom öfverlärare eller biträdande lärare vid undervisningsanstalt för barnmorskor, skall vara pliktig att underkasta sig nyss berörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af sådana befattningar, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja underkasta sig den nya staten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner af statsmedel, äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, vid den rätt till pension å allmänna indragningsstaten, som dittills tillkommit dem, dels höja det under rubriken barnmorskeundervisningen och barnbördshusen upptagna anslag med 11,175 kronor, hvarigenom samma anslag, nu

52,358 kronor, komme att uppgå till 63,533 kronor, dels ock medgifva, att de öfverlärarna vid barnmorskeundervisningsanstalterna tillkommande ålderstillägg må utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: ålderstillägg.

Beträffande den till stöd för framställningen förebragta utredningen tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förslag, att öfverlärarne vid barnmorskeundervisningsanstalterna skola i aflöningshänseende likställas med flertalet professorer vid karolinska institutet och således erhålla en begynnelseaflöning af 7,500 kronor med ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem år, anser sig utskottet med hänsyn till vikten och omfattningen af det dessa lärare åliggande arbete böra biträda. Likaledes har utskottet intet att erinra mot de föreslagna aflöningarna för de biträdande lärarne och instruktionsbarnmorskor, respektive 4,000 kronor och 1,000 kronor. Den af Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen om skyldighet för öfverlärare och biträdande lärare, som uppbära aflöning af vederbörande kommun, att å sin aflöning af statsmedel vidkännas motsvarande afdrag synes utskottet böra utvidgas med bestämmelse därom, att, därest sådan lärare af kommunen erhåller pension, statspensionen skall minskas med ett däremot svarande belopp, och har utskottet formulerat denna bestämmelse, på sätt framgår af anmärkning 2 under nedan intagna förslag till stat för allmänna barnbördshuset och undervisningsanstalterna.

Under punkt 127 af åttonde hufvudtiteln i statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t på extra stat för år 1911 äskat ett anslag å 3,000 kronor till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor och till beredande, såvidt ske kan, af fri bostad eller hyresbidrag åt deltagarinorna däri under den tid, de genomgå dessa kurser. Enahanda anslag har för ändamålet utgått från och med år 1904. Beträffande anslagets användning under år 1909 har utskottet från medicinalstyrelsen införskaffat en redogörelse, hvaraf inhämtas, att i arfvode åt, bland andra, barnmorskelärarne och biträdande lärarne utgått i Stockholm tillhoppa 1,100 kronor och i Göteborg tillhoppa 861 kronor 19 öre eller sålunda i det närmaste två tredjedelar af anslaget. Till följd häraf och då öfriga arfvoden åt den vid kurserna biträdande personalen uppgått till 640 kronor samt diverse utgifter till 63 kronor 81 öre, har hyresbidrag endast kunnat utgå i Stockholm och Göteborg med fem kronor till hvarje kursdeltagare, hvaremot intet sådant bidrag utgått i Lund. Med hänsyn till den förbättring i aflöningsförhållanden, som vid bifall till nu föreliggande förslag till lönereglering kommer öfverlärarne och biträdande lärarne i Stock-

Utskottets  
yttrande.

holm och Göteborg till del, har det synts utskottet, som om bemålde lärare skäligen borde vara skyldiga att utan särskild ersättning meddela undervisning vid ifrågavarande kurser. En sådan skyldighet har till följd, att någon nedsättning i anslaget kan göras och detsamma i allt fall må kunna lämna tillgång till understöd åt kursdeltagarna i större utsträckning och till belopp, som ej obetydligt torde kunna öfverstiga de för närvarande otvifvelaktigt alltför ringa hyresbidragen. Minskningen i anslaget torde böra bestämmas till 1,000 kronor, och anser sig utskottet kunna förvänta, att skyldighet i nu angifvet hänseende varder ofvannämnda lärare af Kungl. Maj:t ålagd.

Kungl. Maj:ts förslag att från allmänna barnbördshusets stat utbryta de anslag, som afse barnmorskeundervisningen, och upptaga dem i särskild stat för barnmorskeundervisningen i Stockholm. finner utskottet välbetänkt och biträder alltså förslaget i denna del. Kungl. Maj:ts framställning i öfriga här ej vidrörda delar har ej heller gifvit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna följande stater för allmänna barnbördshuset och barnmorskeundervisningsanstalterna.

			Kronor	öre	Kronor	öre
<i>Allmänna barnbördshuset:</i>						
1 förestånderska.....			300	—		
till inköp och underhåll af instrumenter .....			75	—		
till barnbördshusets öfriga verksamhet jämlikt särskilda kungl. bref beviljade medel.....			24,478	—	24,853	—
<i>Undervisningsanstalten för barnmorskor i Stockholm:</i>						
	lön.	tjänstgöringsp.				
1 öfverlärare .....	5,000	2,500	7,500	—		
1 biträdande lärare .....	2,500	1,500	4,000	—		
1 instruktionsbarnmorska, arfvode .....			1,000	—		
		Transport	12,500	—	24,853	—

	Kronor	öre	Kronor	öre
Transport	12,500	—	24,853	—
vikariatsersättningar under semester för öfverläraren, biträdande läraren och instruktionsbarnmorskan .....	512	50		
premier för barnmorskeelever .....	75	—		
understöd åt 12 barnmorskeelever .....	2,532	—		
för anskaffande och vidmakthållande af undervisningsmateriell .....	500	—		
till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning	5,000	—	21,119	50
<i>Undervisningsanstalten för barnmorskor i Göteborg:</i>				
	lön	tjänstgöringsp.		
1 öfverlärare .....	5,000	2,500	7,500	—
1 biträdande lärare .....	2,500	1,500	4,000	—
1 förestånderska och instruktionsbarnmorska, arfvode .....			1,000	—
vikariatsersättningar under semester för öfverläraren, biträdande läraren och förestånderskan-instruktionsbarnmorskan .....			512	50
till frilärlingars underhåll m. m. ....			2,600	—
för anskaffande och vidmakthållande af undervisningsmateriell .....			500	—
Summa	—	—	62,085	—

*Anm. 1.* Efter fem år kan lönen för öfverlärare höjas med 600 kronor.

*Anm. 2.* Så länge från vederbörande kommun ersättning utgår till öfverlärare eller biträdande lärare i hans egenskap af öfverläkare eller biträdande läkare vid kommunens barnbördshus, skall aflöningen af statsmedel minskas med ersättningen motsvarande belopp, och i följd däraf såsom pensionsunderlag tjäna lönen enligt ofvanstående stat med det ålderstillägg, som därtill hörer, efter afdrag af det belopp, som enligt gällande bestämmelser må kunna utgå till befattningshafvaren i pension från kommunen.

b) godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de för öfverlärare och biträdande lärare vid barnmorskeundervisningsanstalterna i Stockholm och Göteborg i ofvanstående stater upptagna aflöningsförmåner, nämligen

att innehafvare af sådan befattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af barnmorskeundervisningen eller eljest i allmänhet kan varda stadgad;

att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan befattning hos kommun än befattning vid det barnbördshus, där barnmorskeundervisningsanstalt är förlagd;

att med befattning af ifrågavarande slag ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår öfverlärare, Kungl. Maj:t och, hvad angår biträdande lärare, medicinalstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid barnmorskeundervisningsanstalten, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af medicinalstyrelsen pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej medicinalstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall för öfverläraren, eller när det erfordras för beredande af semester åt denne, biträdande läraren skall vara skyldig att, om han förordnas att bestrida öfverlärarbefattningen, bestrida densamma mot åtnjutande, i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning är i staten medgifven, tidpunkten för förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor, att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester; skolande härvid iakttagas, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänståldern blifvit uppnådd, och bör löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjutas af öfverlärare under en och en half månad samt af biträdande lärare under en månad;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att afgå från tjänsten äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är stadgadt vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen, med iakttagande af hvad i anm. 2 under aflöningsstaten är för särskildt fall stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya staten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

c) förklara, ej mindre att enhvar, som med eller efter 1911 års ingång tillträder befattning såsom öfverlärare eller biträdande lärare vid undervisningsanstalt för barnmorskor, skall vara pliktig att underkasta sig nyssberörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af sådana befattningar, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja underkasta sig den nya staten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner af statsmedel, äfvensom, i den mån ej annat föränledes af bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, vid den rätt till pension å allmänna indragningsstaten, som dittills tillkommit dem;

d) höja det under rubriken barnmorskeundervisningen och barnbördshusen upptagna anslag med 11,175 kronor, hvarigenom samma anslag, nu 52,358 kronor, komme att uppgå till 63,533 kronor; samt

e) medgifva, att de öfverlärarne vid barnmorske-  
undervisningsanstalterna tillkommande ålderstillägg må  
utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel upp-  
förda förslagsanslaget: ålderstillägg.

Stockholm den 3 maj 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

---

Herrar *H. Andersson* och *A. Ekman* hafva begärt få antecknadt, att  
de icke deltagit i förestående ärendes behandling inom utskottet.

---